

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

PROGRAM

**UTVRĐIVANJA NAČINA PROVOĐENJA VETERINARSKO-
ZDRAVSTVENIH PREGLEDA U ODOBRENIM OBJEKTIMA ZA
UNUTRAŠNJI PROMET U FEDERACIJI BOSNE I
HERCEGOVINE**

Sarajevo, oktobar 2019.godine

PROGRAM
UTVRĐIVANJA NAČINA PROVOĐENJA VETERINARSKO-
ZDRAVSTVENIH PREGLEDA U ODOBRENIM OBJEKTIMA ZA
UNUTRAŠNJI PROMET U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

UVOD

Proizvodnja, plasiranje na tržište i trgovina proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom i otpacima dozvoljeni su jedino u objektima, koji ispunjavaju propisane uslove i koji su pod *stalnom veterinarskom kontrolom*. Ovi se kontrolni pregledi moraju vršiti radi provjere zdravstvene ispravnosti sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji i prometu, uključujući i hranu za životinje, kao i druge proizvode. Obavljaju se redovno, svakodnevno kao pregled životinja i proizvoda životinjskog porijekla radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i higijenske ispravnosti u toku proizvodnje, klanja, prerade i prometa (veterinarsko-zdravstveni pregled).

Veterinarsko-zdravstveni pregled primjenjuje se na prostorije, opremu i instalacije, uspješnost i pravilnost izvođenja vlastitih kontrola objekta, dokumentaciju i propisane evidencije, kao i na prijevozna sredstva. Ovi pregledi, uzimanje uzoraka, testiranje i nadgledanje moraju se primijeniti na proizvodne metode i trgovinu sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom i ostalim proizvodima i također se moraju primijeniti i na životinje, sirovine, proizvode, prehrambene proizvode životinjskog porijekla, stočnu hranu, otpatke, otpadne vode, čvrsto i tečno đubrivo, upotrebu proizvoda i supstanci, koje dolaze u dodir sa životinjama i materijalima za pakovanje.

CILJ PROGRAMA

Cilj provođenja ovog Programa je da se osigura da veterinarske stanice na isti način provode veterinarsko-zdravstvene preglede u objektima u poslovanju sa hranom i hranom za životinje kao i indirektno, da subjekti u poslovanju s hranom usvoje principe vlastite kontrole proizvodnje (dobra higijenska praksa, održavanje prostora i opreme, higijena

tokom rada, osobna higijena, edukacije, DDD, kontrola vode, kontrola temperatura, štetočina, sljedivost itd). kako bi mogli dokazati nadležnim inspeksijskim tijelima da vode računa o zdravstvenoj zaštiti ljudi i životinja.

Imajući u vidu važnost zdravstvene i higijenske ispravnosti prehrambenih proizvoda, ostvarivanjem cilja ovog Programa provode se mjere nadležnih organa kako bi se maksimalno smanjio rizik po zdravlje ljudi i životinja.

ORGANIZACIJA OBAVLJANJA VETERINARSKO-ZDRAVSTVENIH PREGLEDA

Odobreni objekti za proizvodnju hrane životinjskog porijekla su objekti za: klanje životinja; rasijecanje i obrada mesa, mesa divljači, ribe, rakova, školjki, puževa i žaba koji su namijenjeni javnoj potrošnji; prerada mesa, mesa divljači, ribe, mlijeka, jaja, meda i ostalih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi putem javne potrošnje; hlađenje, zamrzavanje i/ili uskladištenje navedenih proizvoda, te prodaja, odnosno promet tih proizvoda. Kantonalna ministarstva nadležna za poslove veterinarstva i kantonalne uprave za inspeksijske poslove, kao nadležni organi, moraju obezbijediti u ovim objektima vršenje veterinarsko-zdravstvenih pregleda koje mogu obavljati doktori veterinarske medicine zaposleni u veterinarskim stanicama (za plasiranje hrane životinjskog porijekla u Bosni i Hercegovini) i kantonalni veterinarski inspektori u Kantonu Sarajevo i Zapadno-hercegovačkom kantonu.

Veterinarske stanice koje ove poslove obavljaju prema članu 91.stav 1.tačka 17. Zakona o veterinarstvo ("Službene novine FBiH", broj 46/00) treba da vrše pregled živih životinja, životinja namijenjenih za klanje, pregled mesa i organa zaklanih životinja, namirnica životinjskog porijekla u unutrašnjem prometu, proizvodnji i skladištenju. Za obavljanje ovih poslova veterinarska stanica, prema odredbama Pravilnika o uslovima za osnivanje i obavljanje veterinarske djelatnosti i načinu dodjele područja djelovanja ("Službene novine F BiH", broj 5/16) mora imati uveden sistem upravljanja kvalitetom i imati dovoljan broj doktora veterinarska medicine koji nisu u sukobu interesa u obavljanju ovih poslova i ispunjavaju propisane uslove za obavljanje službenih kontrola radi verifikacije postupanja u skladu s odredbama propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja.

Nakon izvršenog veterinarsko-zdravstvenog pregleda doktori veterinarske medicine donose odluke o zdravstvenoj ispravnosti proizvoda koji se plasira na tržište i izdaju propisane dokumente koji prate pošiljku u prometu.

Obaveza organizacije i provođenja veterinarsko-zdravstvenih pregleda propisana je u svrhu praćenja i provjeravanja subjekata u poslovanju s hranom i poslovanju s hranom za životinje u smislu da li udovoljavaju postavljenim zahtjevima u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije.

REALIZACIJA PROGRAMA

Kako bi se utvrdilo da se ovi poslovi obavljaju na zadovoljavajući način i da su njima postignuti ciljevi **zaštite javnog zdravlja građana** potrebno je provesti utvrđivanje načina obavljanja ovih poslova (u daljem tekstu: „revizija”)

Reviziju će izvršiti službeni veterinari Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalne uprave za inspekcijske poslove uz prisustvo predstavnika kantonalnog ministarstva nadležnog za poslove veterinarstva na području gdje se veterinarska stanica nalazi.

Program će se provesti pregledom u veterinarskim stanicama koje provode veterinarsko-zdravstvene preglede u odobrenim objektima za proizvodnju hrane životinjskog porijekla kako bi se utvrdila usklađenost sa propisanim zahtjevima za obavljanje propisanih veterinarsko-zdravstvenih pregleda. U toku pregleda će se utvrditi popis zaposlenika veterinarske stanice koji obavljaju ove poslove (po objektima), te da li veterinarska stanica :

- a) posjeduje postoji tačan popis objekata u kojima obavlja ove poslove i opis zadataka koje obavlja u objektima;
- b) da li postoji dokaz da su za vršenje ovih poslova određeni od nadležnog kantonalnog ministarstva;
- c) ima dovoljan broj kvalificiranih i iskusnih lica;
- d) da li postoji dokaz o obukama za obavljanje ovih poslova;
- e) posjeduje opremu i infrastrukturu potrebnu za obavljanje ovih poslova;
- f) da je rad nepristrasan i da ne postoji sukob interesa kada se radi o obavljanju ovih poslova.

- g) da li se redovno dostavljaju izvještaji nadležnom organu i kada god to kantonalno ministarstvo zahtijeva.
- h) da li se podaci o utvrđenim neusklađenostima dostavljaju kantonalnoj veterinarskoj inspekciji.

Nakon utvrđivanja podataka navedenih u tč. a) do h) provesti će se revizija načina obavljanja ovih poslova u odobrenim objektima prema vrstama djelatnosti, kako bi se potvrdila usklađenost sa propisima čiji je cilj da spriječe, eliminiraju ili smanje nivo rizika po zdravlje ljudi i životinja na prihvatljive nivoe, bilo direktno, bilo putem okoliša kao i radi unaprjeđenja u organizaciji ovih poslova.

Ovi poslovi se obavljaju radi zaštite zdravlja potrošača, a u skladu sa:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH br. 34/02);
- Zakon o veterinarstvu (Službene novine Federacije BiH br. 46/00);
- Pravilnika o uslovima za osnivanje i obavljanje veterinarske djelatnosti i načinu dodjele područja djelovanja ("Službene novine F BiH", broj 5/16)
- Zakon o zaštiti i dobrobiti životinja (Službeni glasnik BiH br. 25/09);
- Pravilnik o higijeni hrane („Službeni glasnik BiH”, broj 4/13);
- Pravilnik o higijeni hrane životinjskog porijekla („Službeni glasnik BiH”, broj 103/12);
- Pravilnik o službenim kontrolama koje se provode radi verifikacije postupanja u skladu sa odredbama propisa o hrani i hrani za životinje, te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja („Službeni glasnik BiH”, broj 05/13);
- Pravilnik o organizaciji službenih kontrola proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi („Službeni glasnik BiH”, broj 103/12);
- Pravilnik o mikrobiološkim kriterijima za hranu ("Službeni glasnik BiH", br. 11/13,79/16 i 64/18);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11);
- Pravilnik o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, br. 51/11, 55/12 i 5/16);

- Pravilnik o zaštiti životinja pri klanju ili usmrćivanju ("Službeni glasnik BiH", broj 46/10)
- Pravilnik o zaštiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanih postupaka ("Službeni glasnik BiH", broj 57/10);

Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva će, u suradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove, za realizaciju ovog Programa donijeti Plan rada sa rokovima za realizaciju koji će sadržavati: za svaki kanton popis veterinarskih stanica, popis odobrenih objekata, popis doktora veterinarske medicine i ček listu za reviziju prema važećoj legislativi.

Revizija će se izvršiti na slijedeći način:

1. Veterinarskoj stanici najavit će se kontrola pisanom obavijesti u roku od najmanje 15 dana od dana planirane kontrole. Ista obavijest će se proslijediti i Kantonalnom ministarstvu;
2. O svakom pregledu sačinit će se zapisnik (koji sadrži najmanje opis svrhe revizije, kontrolne metode koje se primjenjuju, rezultat i prema potrebi, radnje koje odnosni subjekt treba poduzeti u slučaju utvrđenih nesukladnosti) čiji sastavni dio su popunjene i potpisane ček liste o pregledu;
3. Nakon završenog pregleda sačinit će se izvještaj o načinu obavljanja veterinarsko-zdravstvenog pregleda za svaku veterinarsku stanicu.

IZVJEŠTAVANJE

Nakon realizacije Programa sačinit će se izvještaj sa prijedlogom mjera za unaprjeđenje stanja u ovoj oblasti.

O realizaciji ovog Programa Federalno ministarstvo će izvještavati Vladu Federacije BiH.